

Bản án số: 44/2025/HNGĐ-PT

Ngày: 28/11/2025

V/v: “Tranh chấp về thay đổi người trực  
tiếp nuôi con sau khi ly hôn”

**NHÂN DANH  
NƯỚC CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM  
TÒA ÁN NHÂN DÂN TỈNH LÂM ĐỒNG**

**- Thành phần Hội đồng xét xử phúc thẩm gồm có:**

*Thẩm phán - Chủ tọa phiên tòa:* bà Lê Thị Thanh Thái

*Các Thẩm phán:* ông Nguyễn Anh Dũng và bà Nguyễn Thị Hồng Hạnh

**- Thư ký phiên tòa:** ông Nguyễn Thành Tuấn – Thư ký Tòa án nhân dân tỉnh Lâm Đồng.

**- Đại diện Viện Kiểm sát nhân dân tỉnh Lâm Đồng tham gia phiên tòa:**  
bà Nguyễn Thị Linh - Kiểm sát viên

Ngày 28 tháng 11 năm 2025 tại trụ sở Tòa án nhân dân tỉnh Lâm Đồng – Cơ sở A, xét xử phúc thẩm công khai vụ án hôn nhân và gia đình thụ lý số 30/2025/TLPT-HNGĐ ngày 07 tháng 10 năm 2025, về việc “*Tranh chấp về thay đổi người trực tiếp nuôi con sau khi ly hôn*”. Do Bản án hôn nhân và gia đình sơ thẩm số 12/2025/HNGĐ-ST, ngày 01 tháng 8 năm 2025 của Tòa án nhân dân khu vực 17 – Lâm Đồng có kháng cáo. Theo Quyết định đưa vụ án ra xét xử phúc thẩm số 504/2025/QĐ-PT, ngày 29 tháng 10 năm 2025 và Quyết định hoãn phiên tòa số 306/2025/QĐ-PT, ngày 13 tháng 11 năm 2025 của Tòa án nhân dân tỉnh Lâm Đồng giữa các đương sự:

**- Nguyên đơn:** bà Phạm Nguyễn Phương T, sinh năm: 1994 (Có mặt)

Nơi cư trú: số B, đường H, khu phố B, TT. V, huyện Đ, tỉnh Bình Thuận (nay là xã Đ, tỉnh Lâm Đồng).

*Người bảo vệ quyền và lợi ích của nguyên đơn:*

+ Bà Phan Thị Thanh T1, sinh năm: 1992; Luật sư của Công ty L thuộc đoàn Luật sư T5 (Có mặt)

+ Ông Nguyễn Thành H, Sinh năm:1986; Luật sư của Công ty L thuộc đoàn Luật sư T5 (Vắng mặt, có văn bản xin vắng mặt)

Cùng địa chỉ: số A, đường Đ, P. T, TP . Hồ Chí Minh.

**- Bị đơn:** ông Trần Kim B, sinh năm: 1991 (Có mặt)

Nơi cư trú: số A, đường số A, thôn F, xã N, huyện Đ, tỉnh Bình Thuận (nay là xã Đ, tỉnh Lâm Đồng).

*Người bảo vệ quyền và lợi ích của bị đơn:* ông Trương Hoài V, sinh năm: 1989; Luật sư của Chi nhánh Văn phòng L1 thuộc đoàn Luật sư tỉnh Bình Phước (Có mặt)

Địa chỉ: khu phố L, TT . L, huyện T, tỉnh Bình Thuận. (nay là xã T, tỉnh Lâm Đồng).

### **NỘI DUNG VỤ ÁN:**

Theo án sơ thẩm thì nội dung vụ án như sau:

*Theo đơn khởi kiện và lời khai trong quá trình chuẩn bị xét xử, nguyên đơn - bà Phạm Nguyễn Phương T trình bày:*

Bà và ông B là vợ chồng, nhưng có nhiều mâu thuẫn nên ngày 13/3/2025 tại TAND huyện Đức Linh (nay là TAND khu vực 17- Lâm Đồng) bà và ông có lập “biên bản thỏa thuận trước ly hôn”, nội dung: “*Người đại diện hợp pháp nuôi dạy bé là ông Trần Kim B; 2. Về việc thăm nuôi: bà Phạm Nguyễn Phương T được đón bé về nhà chăm sóc từ chiều thứ 5 đến hết chủ nhật hàng tuần cho đến khi bé đủ 18 tuổi; 3. Về cấp dưỡng chúng tôi thống nhất thỏa thuận chi phí nuôi dưỡng bé cho đến 18 tuổi sẽ được phân chia 50/50. Mỗi bên phải chịu một nửa chi phí*”. Sau khi viết biên bản trên thì ông B nộp đơn khởi kiện ly hôn. Tòa án đã thụ lý số 98/2025/TLST-HNGĐ, ngày 17/3/2025.

Do việc mâu thuẫn trầm trọng giữa hai vợ chồng nên bà và ông B đã thống nhất ly hôn và Tòa án đã ra quyết định công nhận thuận tình ly hôn và thỏa thuận của các đương sự số 62/2025/QĐST- HNGĐ ngày 28/3/2025, nội dung của quyết định:

*“-Về hôn nhân: Ông Trần Kim B và bà Phạm Nguyễn Phương T thuận tình ly hôn;*

*-Về con chung: bà Phạm Nguyễn Phương T đồng ý cho ông Trần Kim B được quyền trực tiếp trông nom, chăm sóc, nuôi dưỡng và giáo dục người con chung Trần Kim Tuệ N, sinh ngày 13/9/2023.*

*Bà Phạm Nguyễn Phương T không phải cấp dưỡng tiền nuôi con cho ông Trần Kim B; Bà T có quyền và nghĩa vụ thăm nom, chăm sóc con không ai được ngăn cản. Trường hợp bà T lạm dụng việc thăm nom để cản trở hoặc gây ảnh hưởng xấu đến việc trông nom, chăm sóc, nuôi dưỡng, giáo dục con thì ông B có quyền yêu cầu Tòa án hạn chế quyền thăm nom con của bà T.*

*Vì lợi ích của con, khi có lý do chính đáng, một hoặc cả hai bên có quyền yêu cầu Tòa án thay đổi người trực tiếp nuôi con”.*

Do thiếu hiểu biết về pháp luật nên bà cứ nghĩ là việc thỏa thuận của hai vợ chồng về việc nuôi con mới quan trọng, còn về Quyết định của Tòa án giao con cho ông B chỉ là hình thức nên bà mới thống nhất thỏa thuận giao cho ông B nuôi.

Sau khi ký quyết định trên thì bà thấy rằng sự thỏa thuận này làm ảnh hưởng đến việc chăm sóc con của bà theo quy định tại khoản 3 Điều 81 Luật

hôn nhân và gia đình đình quy định. Ngoài ra, ông B còn không thực hiện việc bà và ông đã thỏa thuận với nhau việc chia nhau nuôi con mà yêu cầu thực hiện theo quyết định của Tòa án. Vì vậy bà yêu cầu thay đổi nuôi con để đảm bảo quyền lợi của bà và con.

Căn cứ bà đưa ra yêu cầu thay đổi nuôi con:

- Con của bà hiện dưới 36 tháng tuổi nên theo quy định tại khoản 3 Điều 81 luật hôn nhân và gia đình thì giao cho bà.

- Điều kiện của bà hoàn toàn đủ để nuôi con tốt hơn ông B:

- + Về nghề nghiệp: bà làm nghề bác sĩ, thu nhập ổn định, trung bình 7.000.000đồng/tháng nên sẽ chăm sóc và nuôi con được đảm bảo hơn.

- + Về giới tính: con Trần Kim Tuệ N, sinh ngày 13/9/2023 là cháu gái nên giao con cho bà nuôi dạy thì đảm B1 hướng dẫn về giới tính.

- + Về môi trường sống: Hiện tại bà đang ở cùng cha mẹ bà, cha bà là bác sĩ, còn mẹ thì làm trong ngành y đã nghỉ hưu. Cháu T2 từ nhỏ đã ở với bà ngoại (2/3 thời gian), do đó sẽ thuận lợi cho việc chăm sóc. Ngoài ra em gái bà là giáo viên mầm non nên sẽ hỗ trợ tối đa việc giáo dục cháu theo độ tuổi.

- + Hiện tại con của bà đang bị bệnh nên cần chăm sóc đặc biệt hơn ông B.

Bà không đồng ý giao con cho ông B vì các lý do sau:

- Về môi trường sống: Ông B đang ở cùng cha mẹ, gia đình làm nghề kinh doanh sản xuất gỗ, nhà ở nằm sát ngay bên trong nhà xưởng, đây là môi trường nhiều tiếng ồn và bụi do các hoạt động cưa xẻ và chế biến gỗ, cùng với đó là các phương tiện xe tải, xe nâng, xe công nông vào ra liên tục để vận chuyển hàng hóa. Xung quanh khu vực còn có vườn ươm phun thuốc bảo vệ thực vật và một nhà máy nước đá xả khí ammoniac định kỳ, tất cả các yếu tố này khiến môi trường sống bị ô nhiễm.

- Về nghề nghiệp: ông chỉ làm việc cho gia đình, không có cơ chế rõ ràng, công việc sẽ phụ thuộc vào tình hình thị trường, tháng nào không có việc sẽ không được trả lương.

- Về thời gian chăm sóc con: ông B phải quán xuyến toàn bộ công việc của xưởng sản xuất, thời gian làm việc từ 7 giờ sáng hoặc sớm hơn đến chiều tối hoặc tối muộn. Thường xuyên phải làm cả chủ nhật để giải quyết nhưng công việc tồn đọng khi công nhân đã nghỉ. Ngoài ra thỉnh thoảng phải đi các tỉnh để tìm đối tác.

*Bị đơn ông Trần Kim B và người đại diện theo uỷ quyền của ông B trình bày:*

Trong suốt thời gian là vợ chồng với nhau, ông bà cùng chung sống hạnh phúc, làm việc và chăm sóc con chung cùng nhau. Sau khi sinh con, ông nghi ngờ bà T không chung thủy. Nên dẫn đến hậu quả là ông và bà T ly hôn từ ngày 28/3/2025 theo quyết định số 62/2025/QĐST-HNGĐ. Theo quyết định trên của Tòa thì ông hoàn toàn được quyền trông nom, chăm sóc, nuôi dưỡng và giáo dục

cháu Trần Kim Tuệ N theo sự tự nguyện đồng ý của bà Phạm Nguyễn Phương T.

Trong suốt quá trình chăm nuôi con, ông đã làm tròn trách nhiệm và đúng nghĩa vụ của một người cha, không cấm cản bà T thăm nuôi con. Luôn tạo điều kiện tốt nhất để mẹ và con gặp nhau, cụ thể là: mỗi cuối tuần, sau khi kết thúc ngày học ông luôn chủ động chở con về cho ông bà ngoại và mẹ bé thăm nom, đến chiều chủ nhật ông mới đón cháu về để chuẩn bị tuần học mới cho cháu. Nay bà T làm đơn yêu cầu thay đổi người trực tiếp nuôi con thì ông đề nghị Tòa án bác yêu cầu của bà T, bởi các lý do sau:

Thứ nhất, về điều kiện kinh tế, hiện tại thu nhập từ việc kinh doanh của ông khoảng 20.000.000đồng/tháng. Còn bà T thu nhập khoảng 7.000.000đồng/tháng. Ngoài ra ông còn có căn nhà ở trên đường Đ (gần ngã tư huyện đội), đang cho thuê 2.000.000đồng/tháng và một mặt bằng trên đường C, khu phố B, thị trấn V đang chuẩn bị cho thuê. Một chiếc xe tải 15 tấn đang hoạt động hằng ngày, thu nhập từ xe khoảng 15 triệu đồng/tháng. Ngoài ra ông còn có sổ tiết kiệm trị giá 300.000.000đồng.

Thứ hai, về thời gian chăm sóc con: Hiện tại ông kinh doanh tại nhà, cụ thể là chủ cơ sở sản xuất gỗ theo đơn đặt hàng và có thuê khoảng 20 người làm, có người giúp việc nhà, do đó ông chủ động và có nhiều thời gian chăm sóc, nuôi dưỡng, đưa đón cháu N đi học, đảm bảo sự ổn định của cháu khi đến lớp. Ngược lại bà T là nhân viên y tế tại bệnh viện nên thời gian làm việc phải đúng giờ hành chính và kèm theo cuối tuần còn phải đi xa (P) học thêm để nâng cao tay nghề nên sẽ ít thời gian hơn. Ngoài ra, thỉnh thoảng bà T sẽ đi học xa nhiều ngày và có lịch trực đêm ở bệnh viện nên không đảm bảo thời gian để chăm sóc, nuôi dưỡng con. Xét thấy thời gian của bà T không chủ động được, nên vấn đề chăm con nhỏ rất khó khăn, vì con còn nhỏ nên phải được ngủ cùng ba mẹ để tiện chăm sóc con. Kèm theo, từ khi xảy ra vụ việc ông phát hiện bà T ngoại tình thì bà T cũng về nhà ba mẹ ruột ở một khoảng thời gian, riêng khoảng thời gian đó ông vẫn chăm sóc, nuôi dưỡng cho cháu N rất tốt.

Thứ ba, bé N từ khi lọt lòng mẹ, ông đã chăm sóc bé mỗi ngày cho đến nay. Hai tháng, mẹ bé đã không cho bú mẹ. Bảy tháng mẹ bé đã cắt sữa mẹ hoàn toàn, vì thế bà T có đi làm cả ngày hoặc mỗi lần bà T có đi đâu lâu ngày, ông vẫn hoàn toàn chăm sóc bé chu toàn mà không ảnh hưởng đến sức khỏe của bé N.

Thứ tư, về sức khỏe: hiện tại sức khỏe ông tốt nên ông chắc chắn chăm sóc cháu N tốt hơn bà T. Ngược lại, bà T đang có bệnh về vấn đề tim mạch, cụ thể theo lời bà T và bệnh án đi khám về là hở van tim 2 lá 2.5 nên việc đi lại, làm việc và nuôi con sẽ khó khăn. Ngoài ra ông còn có ba, mẹ là ông bà nội của cháu N, còn trẻ và khỏe mạnh, nhiều thời gian để phụ ông chăm sóc cháu N tốt nhất (trong trường hợp ông có việc đột xuất). Ngược lại, ông ngoại còn đang làm việc tại bệnh viện nên thời gian rất hạn chế và bà ngoại, mặc dù đã về hưu nhưng có phòng mạch riêng ở nhà, khách tới lui khám chữa bệnh đông nên cũng ít thời gian chăm sóc cháu N.

Thứ năm: từ khi bà T làm đơn khởi kiện thay đổi nuôi con cho đến nay, thì cứ cuối tuần thứ 7 khi bà T nhớ con hoặc cha bà T điện thoại cho ông, nhờ ông chở con về nhà ngoại thì ông đều chở cháu về. Vì ông muốn cháu có đầy đủ tình thương của mọi người.

Việc bà T cho rằng con đang bị bệnh thì ông không đồng ý. Vì con thực ra không có bệnh gì, chẳng qua ông và bà T cùng mắc phải Thalassemie, việc phát hiện này là ông bà cùng đi xét nghiệm nên biết được từ khi bà T mang thai 8 tháng tuổi. Vì vậy, từ nhỏ cháu biếng ăn và nhẹ ký hơn các cháu bình thường.

Thứ sáu, về tư cách đạo đức: hiện tại ông không vi phạm pháp luật, tư cách đạo đức tốt nên đủ tư cách để chăm sóc, nuôi dưỡng cháu N. Ngược lại bà T đã vi phạm đạo đức tối thiểu nhất trong hôn nhân và gia đình, đi ngược lại văn hóa, thuần phong mỹ tục nên không đủ tư cách đạo đức để nuôi dưỡng, chăm sóc cháu N. Nên từ những dẫn chứng nói trên ông có đủ điều kiện về mọi mặt để có thể chăm sóc, nuôi dưỡng cháu N. Do đó đề nghị Tòa án bác yêu cầu của nguyên đơn.

*Tại Bản án hôn nhân và gia đình sơ thẩm số 12/2025/HNGĐ-ST, ngày 01 tháng 8 năm 2025 của Tòa án nhân dân khu vực 17 – Lâm Đồng đã quyết định:*

Căn cứ:

Khoản 3 Điều 28, Điều 91; khoản 1 Điều 147, Điều 273 Bộ luật tố tụng dân sự của năm 2015.

Điều b, khoản 2 Điều 84 Luật hôn nhân và gia đình năm 2014;

Điều 26 luật Thi hành án dân sự;

Án lệ 54/2022/AL được Hội đồng Thẩm phán Tòa án nhân dân tối cao thông qua ngày 07 tháng 9 năm 2022 và được công bố theo Quyết định số 323/QĐ-CAThông qua ngày 14 tháng 10 năm 2022 của Chánh án Tòa án nhân dân tối cao;

Nghị quyết về án phí, lệ phí Tòa án của Ủy ban thường vụ Quốc Hội số: 326/2016/UBTVQH14, ngày 30/12/2016.

Tuyên xử:

Không chấp nhận toàn bộ đơn khởi kiện của chị Phạm Nguyễn Phương T, về việc: thay đổi người trực tiếp nuôi cháu Trần Kim Tuệ N, sinh ngày 13/9/2023.

Ngoài ra bản án còn tuyên nghĩa vụ chịu án phí sơ thẩm và quyền kháng cáo.

Ngày 06 tháng 8 năm 2025, nguyên đơn bà Phạm Thị Phương T3 kháng cáo, yêu cầu cấp phúc thẩm sửa bản án sơ thẩm, giao cháu Trần Kim Tuệ N cho bà T3 trực tiếp nuôi dưỡng, bà T3 không yêu cầu ông B cấp dưỡng nuôi con.

*Tại phiên tòa phúc thẩm:*

- Nguyên đơn, người bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của nguyên đơn trình bày: Đề nghị Hội đồng xét xử phúc thẩm chấp nhận kháng cáo, sửa bản án sơ thẩm theo hướng chấp nhận yêu cầu khởi kiện của nguyên đơn. Giao cháu Trần Kim Tuệ N, sinh ngày 13/9/2023 cho bà Phạm Nguyễn Phương T nuôi dưỡng. Không yêu cầu bị đơn cấp dưỡng nuôi con.

- Bị đơn, người bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của bị đơn trình bày: Đề nghị Hội đồng xét xử không chấp nhận kháng cáo của nguyên đơn, giữ nguyên bản án sơ thẩm.

- Kiểm sát viên phát biểu quan điểm về việc giải quyết vụ án: Theo yêu cầu khởi kiện của nguyên đơn về việc thay đổi nuôi con là có căn cứ; cần xem xét tình trạng sức khỏe của cháu Trần Kim Tuệ N, sinh ngày 13/9/2023, hiện nay đang điều trị bệnh và cháu chưa đủ 36 tháng tuổi cần có sự chăm sóc của mẹ là phù hợp với quy định tại khoản 3 Điều 81 Luật Hôn nhân và Gia đình nên đề nghị Hội đồng xét xử phúc thẩm chấp nhận kháng cáo, sửa bản án sơ thẩm, chấp nhận yêu cầu khởi kiện của nguyên đơn. Giao cháu Trần Kim Tuệ N, sinh ngày 13/9/2023 cho bà Phạm Nguyễn Phương T nuôi dưỡng.

### **NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:**

Căn cứ vào các chứng cứ, tài liệu có trong hồ sơ vụ án đã được thẩm tra tại phiên tòa phúc thẩm; trên cơ sở xem xét đầy đủ, toàn diện các tài liệu, chứng cứ, ý kiến trình bày và tranh luận tại phiên tòa của các đương sự, ý kiến của Kiểm sát viên tham gia phiên tòa phúc thẩm, Hội đồng xét xử nhận thấy:

[1] Xét thấy đơn kháng cáo của bà Phạm Nguyễn Phương T trong hạn luật định và đã thực hiện việc nộp tạm ứng án phí phúc thẩm theo quy định tại khoản 1 Điều 273 và Điều 276 Bộ luật Tố tụng dân sự nên được xem xét theo thủ tục phúc thẩm.

[2] Về quan hệ pháp luật: nguyên đơn khởi kiện yêu cầu Tòa án giải quyết giao con chung là cháu Trần Kim Tuệ N, sinh ngày 13/9/2023 cho nguyên đơn trực tiếp nuôi dưỡng. Tòa án cấp sơ thẩm xác định quan hệ pháp luật trong vụ án là “Tranh chấp về thay đổi người trực tiếp nuôi con sau khi ly hôn” theo quy định tại khoản 3 Điều 28 Bộ luật tố tụng dân sự là đúng quy định của pháp luật.

[3] Về thẩm quyền giải quyết vụ án: bị đơn có nơi cư trú tại huyện Đ nên Tòa án nhân dân huyện Đức Linh, tỉnh Bình Thuận cũ nay là Tòa án nhân dân khu vực 17 – Lâm Đồng thụ lý theo quy định tại khoản 1 Điều 35 và khoản 1 Điều 39 Bộ luật Tố tụng dân sự và Nghị quyết số 81/2025/UBTVQH15 của Ủy ban thường vụ Quốc Hội ngày 27/6/2025 và Nghị Quyết số 01/2025/NQ-HĐTP ngày 27/6/2025 của Hội đồng thẩm phán Tòa án nhân dân tối cao đúng quy định.

[4] Về nội dung kháng cáo: Ngày 31/3/2025 bà T khởi kiện yêu cầu ông B giao cháu Trần Kim Tuệ N cho bà trực tiếp nuôi dưỡng. Tòa án cấp sơ thẩm không chấp nhận yêu cầu khởi kiện của bà T nên bà kháng cáo yêu cầu thay đổi người trực tiếp nuôi dưỡng cháu Trần Kim Tuệ N, sinh ngày 13/9/2023.

[5] Xét kháng cáo của bà T yêu cầu được trực tiếp nuôi dưỡng cháu Trần Kim Tuệ N, sinh ngày 13/9/2023, Hội đồng xét xử nhận thấy: bà Phạm Nguyễn Phương T và ông Trần Kim B trước đây là vợ chồng. Ngày 28/3/2025 cả hai thuận tình ly hôn theo Quyết định ly hôn số 62/2025/QĐST-HNGĐ, ngày 28/3/2025 của Tòa án nhân dân huyện Đức Linh, tỉnh Bình Thuận cũ. Về phần con chung: cả hai thống nhất giao con chung là Trần Kim Tuệ N cho ông B trực

tiếp nuôi dưỡng. Bà T không cấp dưỡng nuôi con. Sau khi có Quyết định thuận tình ly hôn, ngày 31/3/2025, bà T yêu cầu thay đổi người trực tiếp nuôi con nên đối với con chung cả ông B và bà T đều có tình yêu thương con như nhau, đều muốn được trực tiếp chăm sóc và nuôi dưỡng, việc yêu cầu nuôi con của đôi bên là xuất phát từ tình thương yêu của cha mẹ đối với con trẻ; tuy nhiên việc giao con cho ai trực tiếp nuôi cần xem xét đến hoàn cảnh thực tế của mỗi bên sau ly hôn để quyết định nhằm đảm bảo quyền lợi về mọi mặt của con chung.

[5.1] Về thu nhập và điều kiện chỗ ở: theo lời khai của các bên đương sự và các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ vụ án thể hiện cả bà T và ông B đều có thu nhập ổn định. Bà T làm nhân viên Trung tâm y tế K, còn ông B làm việc kinh doanh sản xuất gỗ cùng gia đình nên cả hai đều đảm bảo cuộc sống cho con và cả hai cùng sinh sống cùng gia đình nên vấn đề chỗ ở đều thuận lợi như nhau.

[5.2] Xét điều kiện tình trạng và sức khỏe của cháu Trần Kim Tuệ N: tại phiên tòa phúc thẩm các đương sự cung cấp tài liệu liên quan đến tình trạng sức khỏe của cháu N; nguyên đơn cung cấp bản tóm tắt hồ sơ bệnh án cháu Trần Kim Tuệ N hiện đang điều trị tại Bệnh viện truyền máu huyết học Thành phố Hồ Chí Minh được xác nhận của bệnh viện vào ngày 25/8/2025 và kết quả tóm tắt quá trình bệnh lý và lâm sàng tại bệnh viện bé N đang được điều trị theo dõi ngoại trú thường xuyên, điều trị truyền hồng cầu lắng phenotype, truyền qua phin lọc bạch cầu, trung bình mỗi tháng truyền 01 đơn vị máu hồng cầu lắng phenotype 350ml, điều trị triệu chứng, nâng đỡ tổng trạng. Bị đơn cung cấp kết quả xét nghiệm của Bệnh viện cùng với đơn thuốc của cháu Trần Kim Tuệ N được khám tại bệnh viện N1 - Thành phố Hồ Chí Minh vào ngày 13/11/2025 được chẩn đoán *Thalassemie beta-Hb E-D56.1*; các tài liệu khác như giấy xác nhận trường Học Mi nơi cháu đang học và được ông B đưa đón hằng ngày.

Các đương sự đều thừa nhận trước khi kết hôn ông B và bà T có kiểm tra tình hình sức khỏe và cả hai đều mang gen bệnh T4 (thiếu máu, tan máu) bẩm sinh và đã phát hiện căn bệnh trên khi bà T mang thai 8 tháng tuổi. Với tình trạng sức khỏe hiện tại của cháu Trần Kim Tuệ N cần phải có sự theo dõi, chăm sóc khác hơn so với các cháu cùng trang lứa. Việc chăm sóc cho cháu N thì bà T là mẹ và là người có kiến thức về y khoa nên việc chăm sóc, theo dõi bệnh tình của cháu N sẽ tốt hơn, trong tình trạng bệnh tật của cháu N. Hơn nữa, cháu Trần Kim Tuệ N, sinh ngày 13/9/2023 tính đến nay chỉ mới hơn 26 tháng tuổi, cháu giới tính nữ nên cần thiết có mẹ để chăm sóc, nuôi dưỡng, gần gũi và cũng để thuận tiện cho việc giáo dục về giới tính sau này của cháu, phù hợp theo quy định tại khoản 3 Điều 81 Luật Hôn nhân và Gia đình: *con dưới 36 tháng tuổi được giao cho mẹ trực tiếp nuôi, trừ trường hợp người mẹ không đủ điều kiện để trực tiếp trông nom, chăm sóc, nuôi dưỡng, giáo dục con hoặc cha mẹ có thỏa thuận khác phù hợp với lợi ích của con*. Cho nên, Hội đồng xét xử xem xét về tình trạng sức khỏe trên của cháu N cần giao con cho bà T trực tiếp chăm sóc, nuôi dưỡng là phù hợp.

[5.3] Đối với nhận định của cấp sơ thẩm so với tình huống pháp lý của vụ án: Trước khi bà T và ông B ly hôn, bà T vẫn ở cùng cháu N và sau đó bà T trở về lại nhà của cha mẹ bà. Khi bà và ông B làm thủ tục ly hôn thì bà T đã thỏa thuận thời gian chăm con với ông B. Bà T có về nhà mẹ ruột sinh sống (16

ngày) và để cháu N ở lại gia đình nhà ông bà nội chăm sóc. Việc này không đồng nghĩa với việc bà T từ bỏ quyền làm mẹ. Tòa án cấp sơ thẩm áp dụng án lệ số 54/2022/AL để giải quyết vụ án, khi mà vụ việc trong án lệ với vụ án đang giải quyết không có tình huống pháp lý tương tự nhau là không đúng với tinh thần Nghị quyết số 04/2019/NQ-HĐTP, về quy trình lựa chọn, công bố và áp dụng án lệ của Hội đồng Thẩm phán Tòa án nhân dân tối cao ngày 18/6/2019.

[6] Từ những phân tích nêu trên, xét thấy yêu cầu kháng cáo của bà Phạm Nguyễn Phương T giao cháu N cho bà T trực tiếp trông nom, chăm sóc, nuôi dưỡng và giáo dục đến khi thành niên là có căn cứ nên cần sửa bản án Hôn nhân gia đình số 12/2025/HNGĐ-ST, ngày 01/8/2025 của Tòa án nhân dân khu vực 17 – Lâm Đồng như ý kiến đề nghị của vị đại diện Viện kiểm sát tại phiên tòa.

[7] Về án phí: do kháng cáo được chấp nhận nên bà Phạm Nguyễn Phương T không phải chịu án phí dân sự phúc thẩm.

Do Tòa án cấp phúc thẩm sửa án sơ thẩm, chấp nhận yêu cầu khởi kiện nên bị đơn ông B phải chịu án phí dân sự sơ thẩm về việc thay đổi người trực tiếp nuôi con sau ly hôn.

*Vì các lẽ trên,*

### **QUYẾT ĐỊNH:**

Căn cứ: khoản 2 Điều 308, Điều 309 và Điều 313 Bộ luật Tố tụng dân sự.

Chấp nhận kháng cáo của bà Phạm Nguyễn Phương T. Sửa Bản án hôn nhân gia đình sơ thẩm số 12/2025/HNGĐ-ST, ngày 01/8/2025 Tòa án nhân dân khu vực 17 – Lâm Đồng.

Áp dụng: khoản 3 Điều 28, khoản 1 Điều 147, Điều 148 Bộ luật Tố tụng dân sự; khoản 3 Điều 81; điểm b, khoản 2 Điều 84, Điều 85, Điều 86 Luật hôn nhân và gia đình năm 2014; Điều 26 luật Thi hành án dân sự; khoản 2 Điều 26, khoản 2 Điều 29 Nghị quyết 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc Hội khóa 14 quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

Tuyên xử:

1. Chấp nhận toàn bộ yêu cầu khởi kiện của bà Phạm Nguyễn Phương T, về việc: thay đổi người trực tiếp nuôi cháu Trần Kim Tuệ N, sinh ngày 13/9/2023.

Giao cháu Trần Kim Tuệ N, sinh ngày 13/9/2023 cho bà Phạm Nguyễn Phương T trực tiếp trông nom, chăm sóc, nuôi dưỡng và giáo dục đến khi thành niên.

Ông B có quyền và nghĩa vụ thăm nom, chăm sóc con không ai được ngăn cản. Trường hợp ông B lạm dụng việc thăm nom để cản trở hoặc gây ảnh hưởng xấu đến việc trông nom, chăm sóc, nuôi dưỡng, giáo dục con thì bà T có quyền yêu cầu Tòa án hạn chế quyền thăm nom con của ông B.

2. Về cấp dưỡng: Bà Phạm Nguyễn Phương T không yêu cầu ông Trần Kim B cấp dưỡng nuôi con nên không xem xét.

Vì lợi ích của con, khi có lý do chính đáng, một hoặc cả hai bên có quyền yêu cầu Tòa án thay đổi người trực tiếp nuôi con hoặc yêu cầu về cấp dưỡng nuôi con.

3. Về án phí:

3.1 Về án phí dân sự sơ thẩm:

- Ông Trần Kim B phải nộp 300.000 đồng án phí dân sự sơ thẩm.

- Hoàn trả cho bà T 300.000 đồng án phí dân sự sơ thẩm mà bà T đã nộp tại biên lai thu tiền số 0005350 ngày 09/04/2025 của Chi cục Thi hành án dân sự huyện Đức Linh (nay là Phòng Thi hành án dân sự khu vực A - Lâm Đồng).

3.2 Về án phí dân sự phúc thẩm: hoàn trả cho bà Phạm Nguyễn Phương T số tiền 300.000 đồng tạm ứng án phí bà T đã nộp tại biên lai thu tiền số 0002413, ngày 18/8/2025 của Thi hành án dân sự tỉnh Lâm Đồng.

4. Bản án phúc thẩm có hiệu lực pháp luật kể từ ngày tuyên án (ngày 28/11/2025).

**Nơi nhận:**

- VKSND tỉnh Lâm Đồng;
- TAND khu vực 17 – Lâm Đồng;
- VKSND khu vực 17 – Lâm Đồng;
- Chi cục THADS khu vực 17 – Lâm Đồng;
- Các đương sự;
- Lưu: hồ sơ, TDS

**TM. HỘI ĐỒNG XÉT XỬ PHÚC THẨM  
THẨM PHÁN – CHỦ TỌA PHIÊN TÒA**

**Lê Thị Thanh Thái**